

rkps F. 151-473: Smuglewicz F., [pismo dot. dzieł sztuki znajdujących się w katedrze malarstwa Uniw. Wil.], b.d.

A. Bernatowicz

Smuglewicz Józef, malarz, ur. 1780 lub 1784, zm. 2 I 1829; syn Filipa, bratanek Antoniego, Lucjana, Konstantego oraz Franciszka, u którego w Wilnie przez 3 l. mieszkał i pobierał naukę. Stryj zapisał mu w testamencie sporządzonym 2 IX 1807 wszystkie szytuchy i książki oraz zobowiązał brata Antoniego do opieki nad S. Wg Adama Turny w jednej z sal pałacu Gorzeńskich w Dobrzycy znajdowały się „cztery obrazy, twory geniuszu Józefa Smuglewicza, niemależ dla znawców wartości”.

Od 1 VIII 1807 do 1810 S. był nauczycielem rysunków w szkołach: w Postawach k. Miadzioła (obecnie Białoruś), w Równem na Wołyniu, zaś w l. 1811-13 w Kownie. W 1814 w protokole posiedzeń Rządu Uniw. Wil. odnotowano go jako niezdolnego do pracy z powodu poważnej choroby. S. ubiegał się o przyznanie mu pensji, którą otrzymywał od 1 IX 1814. W l. 1817-19 zarządzał swymi nieruchomościami w Łomży. W 1819 zwrócił się do władz Departamentu łomżyńskiego z prośbą o przywrócenie ważności paszportu.

W 1822 wykonał serię portretów królewskich na zamówienie ówczesnego rektora Uniw. Wil. Szymona Malewskiego (9 kopii w LMS).

W MNK znajduje się obraz autorstwa S. *Cieraniem koronowanie*, ol., sygn., ok. 1800.

T.A. [Turno A.], *Pałac w Dobrzycy*, Przyjacieli Ludu, 1835 nr 46 (20 V), s. 362. – ThB, t. 31, 1937 (Batowski Z.). – Łopaciński E., *Studia z zakresu historii sztuki Wilna XVI-XIX w.*, Prace Sekcji Historii Sztuki (Wilno), III, 1939, s. 91, 92. – Bénézit, t. 9. – PSB, t. 39, 1999-2000, s. 380, s.v. Smuglewicz Łukasz (Michalczyk Z.). – Kaśniewska R., *Dobrzyca. Fortalicja - pałac - muzeum*, Dobrzyca 2007. – Blak H., Małkiewicz B., Wojtałowa E., *Malarstwo pol. XIX w. Kat. zb. MNK*, Kr. 2001. – *Lietuvos dailininkų žodynas / Dictionary of Lithuanian Artists*, t. 2: 1795-1918, red. Širkaitė J., Vilnius 2012 (Gasiūnas V.). – Bernatowicz A., *Malarze w Warszawie czasów Stanisława Augusta. Status - aspiracje - twórczość*, W. 2016.

Arch. PAN Warszawa, III-2: Zespół Z. Batowskiego, teka nr 43 (d. q-9), plik „Smuglewicz”, obwoluta „Smuglewiczowie Konstanty, Józef, Feliks”; nr 50 (d. q-1),

k. 261. – BN, rkps II 10671: Arch. M. Brensztejna, *Szkoła w Krożach. Noty i materiały* (I), t. 3, k. 81-86.

A. Bernatowicz

Smuglewicz Konstanty, malarz, ur. ok. 1755, zm. ok. 1833 Toruń. Syn Łukasza i Reginy z Olesińskich; brat Antoniego, Lucjana, Filipa i Franciszka; stryj Józefa. W l. 1810-33 mieszkał w Toruniu, gdzie pracował jako nauczyciel rysunków. Początkowo trudnił się podobno malowaniem widoków ol., jednak częściowa utrata wzroku udaremniła mu tworzenie większych prac. Zajął się wówczas malowaniem wizerunków świętych (wg Rastawieckiego wizerunki Św. Leonarda, Mateusza i Barbary znajdowały się w 1857 w zb. pryw. w Toruniu). Jedynym, znanym obecnie dziełem S. jest akwarelowa kopia obrazu (wg ThB – z XVII w.) przedstawiającego mistrza krzyżackiego Hanno i bpa chełmińskiego Heinricha fundujących klasztor i kość. Dominikanów w Toruniu w 1264, podpisana „... 1818 C. Smuglewicz” (MNW).

S. zajmował się także amatorsko ilustracją książkową. W 1817 ukończył pracę nad akwarelowymi herbami składającymi się na *Zb. różnych herbów Polskich i w Wielkim Księstwie Litewskim*, zaś w 1833 opracował *Zbiór nazwisk szlachty pol. i litewskiej...* stanowiący uzupełnienie wcześniejszych ilustracji (obie prace w formie rękopiśmiennej znajdowały się w zb. Aleksandra Lesseura w Warszawie). Na wystawie w 1905 w Warszawie zaprezentowano rkps S. *Wybór różnych modlitw*, wyd. w Toruniu (1817).

S. jest autorem biografii Szymona Czechowicza, złożonej w 1818 w TN Warsz. (rkps).

Rastawiecki, Sł. mal., t. 2, 3. – Skimborowicz H., *„Ku czci Bogarodzicy”. Pamiątka pierwszej w Warszawie Wystawy Mariąńskiej*, W. 1905, poz. 1735. – ThB, t. 31, 1937 (Batowski Z.). – Bénézit, t. 9. – Свирида И.И. [Swirida I.I.], *Между Петербургом, Варшавой и Вильно. Художник в культурном пространстве XVIII - середина XIX вв. Очерки*, Москва 1999. – Lewicka-Morawska A., *Między klasycyzmem a tradycjonalizmem. Narodziny nowoczesnej kultury artystycznej a malarstwo końca XVIII i początków XIX w.*, W. 2005.

AGAD, Arch. Królewskiego TPN, rkps nr 21: K. Smuglewicz, [biografia Szymona Czechowicza]. – Arch. PAN Warszawa, III-2: Zespół Z. Batowskiego, teka 43 (d. q nr 9), plik „Smuglewicz”, obwoluta „Smuglewiczowie Konstanty, Józef, Feliks”.

A. Bernatowicz